

На основу Члана 69. став 2 Статута Планинарског савеза Републике Српске, Управни одбор дана 26. 03.2022. године у Источном Сарајеву, доноси:

ПРАВИЛНИК О РАДУ ГОРСКЕ СЛУЖБЕ СПАСАВАЊА ПЛАНИНАРСКОГ САВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се одредбе о називу, сједишту, заступању, изгледу знака и заставе, о циљевима и начину дјеловања, о условима и начину учлањивања и престанка чланства, правима, обавезама, и одговорностима, унутрашњој организацији Горске службе спасавања Планинарског савеза Републике Српске (у даљем тексту : ГСС), органима, њиховом саставу, начину сазивања састанака и одлучивању, условима и начину избора и опозива, међусобним правима и обавезама ГСС-а, начину рјешавања спорова и сукоба интереса унутар ГСС-а, престанку рада, имовини, начину стицања и располагања имовином, поступку са имовином у случају престанка рада, те другим питањима важним за рад ГСС-а.

Члан 2.

ГСС је добровољно организована и стручно оспособљена служба ој јавног значаја за спасавање, превентивно дјеловање и пружање помоћи у планинама, спелеолошким објектима, природним и елементарним непогодама, несрећама и другим сличним догађајима.

Члан 3.

Сви чланови Планинарског савеза Републике Српске (у даљем тексту: ПСРС), старији од 18 година, који су психофизички способни, дужни су да помажу рад ГСС-а.

Члан 4.

Пуни назив службе:

Горска служба спасавања Планинарског савеза Републике Српске.

Скраћени назив:

ГСС

Поред Српског може да се користи и Енглески назив:

Mountain Rescue Service of Republika Srpska.

ГСС дјелује на територији Републике Српске и дистрикта Брчко, а по потреби и ван граница Републике Српске.

Сједиште ГСС: је сједиште Планинарског савеза Републике Српске.

Адреса ГСС: је адреса Планинарског савеза Републике Српске.

Одлуку о промјени адресе и мјесту сједишта ГСС-а, доноси Управни одбор Планинарског савеза Републике Српске.

Члан 5.

Службени знак ГСС има облик круга у којем се на бјелој подлози налази црвени крст са стилизованим рунолистом у средини. Окружен плавим прстеном унутар којег је исписан натпис бијелим словима Горска служба спасавања ПСРС.

Члан 6.

ГСС има заставу плаве боје са знаком ГСС-а у средини и односом дужине према ширини 2:1.

Члан 7.

ГСС у оквиру ПСРС или самостално сарађује са:

Предсједником Републике Српске

Владом Републике Српске

Министарством Унутрашњих Послова.

Републичком управом Цивилне Заштите.

Хеликоптерским сервисом Републике Српске.

Локалним заједницама.

Здравственим установама.

Оружаним снагама у БиХ.

ЕУФОР-ом, и другим међународним организацијама.

ГСС-ом из окружења.

Међународном организацијом за Алпско спасавање ИКАР

Међународном организацијом за спелео спасавање ЕКРА

Са свим другим организацијама које су спремне за сарадњу.

ЦИЉЕВИ ГСС-а

Члан 8.

ГСС је основана ради остваривања заједничких циљева ПСРС, без намјере стицања профита: организује унапређује и обавља заштиту и спасавање људских живота и имовине у планинама и на неприступачним теренима и у другим ванредним околностима.

Циљеви ГСС:

1. Спречавање несрећа и спасавање у планини и другим неприступачним теренима, у ванредним ситуацијама уз примјену посебних стручних знања и употребу техничке опреме за спашавање у планинама у сврху очувања људских живота, здравља и имовине.
2. Организовање и припремање активности и мјера којим је сврха одржавање приправности за спасавање, те трајно организовање, оспособљавање и увјежбавање за одржавање и унапређивање спремности и способности за отклањање посљедица несрећа у планинама и другим неприступачним теренима.
3. Отклањање непосредне опасности у планинама и другим неприступачним теренима.
4. Провођење превентивних мјера за унапређивање сигурности, заштите и спасавања у планинама и другим неприступачним теренима код специфичних активности на тим теренима.
5. Потрага за изгубљеним особама у планинама и другим неприступачним теренима.
6. Спасавање из спелеолошких објеката, литица и кањона.
7. Спасавање на уређеним и неуређеним скијалиштима.
8. Спасавање на пењалиштима и другим просторима у природи, за вријеме спортских, туристичких, рекреативних, културолошких и других манифестација и активности у природи и планинама.
9. Потрага и спасавање из лавина и провођење превентивних мјера у вези с опасностима од лавина у планинским подручјима.
10. Учествује у систему трагања и спасавања за несталим авионом и другим саобраћајним средствима у планинама, стрмим дијеловима и другим неприступачним теренима.
11. Организовање транспорта озљеђених и обољелих особа с планина и других неприступачних терена до превоза прве помоћи или до прве медицинске установе.
12. Давање сигурносних препорука особама и организаторима туристичких, спортских и других активности у природи и планинском подручју ради спрјечавања активности које угрожавају сигурност, живот и здравље учесника.
13. Провођење информисања и едукације физичких и правних особа о опасностима и мјерама сигурности у планинама и другим неприступачним теренима.
14. Спасавање на висинама и високим објектима у случају потреса, временских непогода или других несрећа.
15. Спасавање у несрећама у случају лоших временских услова уз примјену посебних стручних знања и техничке опреме за спасавање у планини.

16. Издавање превентивних и едукативних материјала у вези сигурности.

Циљеве ГСС извршава кроз следеће активности:

1. Ствара услове за школовања чланова ГСС.
2. Ствара услове за развој и унапређење организованог рада у свим областима спасавања.
3. Ствара услове за формирање и организовање станица ГСС-а у мјестима гдје процјенимо оправданост формирања.
4. Ствара услове за развој материјалне основе ГСС-а.
5. Да промовише природна богатства, те посредством станица ГСС-а дјелује превентивно, организује безбједан боравак у природи.
6. Да посредством станица едукује кориснике природних ресурса у смислу заштите флоре и фауне на планинама, ријекама, језерима и природним подземним објектима.
7. Да се јавно оглашава и сарађује са другим организацијама и државним органима ради превентивног дјеловања и спасавања људи и имовине.
8. Да подстиче изградњу сигурних планинарских стаза у планинама, кањонима и спелеолошким објектима.
9. Да по међународним нормама обиљежава опасна мјеста у планинама, кањонима, рјекама, језерима, спелеолошким објектима и скијалиштима.
10. Обезбеђује координацију између станица ГС-а.

У циљу ефикаснијег рада ГСС-а, сарађује са удружењима у области спелеологије, скијања, екстремних спортова, летења, као и осталим удружењима која су заинтересована за сарадњу.

Станице ГСС-а су саставни дио ПСРС.

Утврђене циљеве ГСС-а остварује путем статута ПСРС и ГСС-ових правилника. Правилнике на приједлог ГСС-а усваја Управни одбор савеза.

Члан 9.

ГСС своје активности извршава самостално и у оквиру ПСРС.

Члан 10.

У случају ванредних ситуација ГСС се ставља на располагање Републичком штабу за ванредне ситуације.

Члан 11.

ГСС-ом руководи начелник ГСС или друга особа- спасилац, коју овласти начелник ГСС-а.

ОРГАНИЗАЦИЈА ГСС-а

Члан 12.

ГСС је добровољна и специјализована служба Планинарског савеза Републике Српске.

Члан 13.

Органи ГСС-а:

- Збор ГСС-а
- Начелништво
- Начелник
- Станица ГСС
- Испостава
- Обавјештајна тачка

ЗБОР

Члан 14.

Збор ГСС-а (у даљем тексту збор) је највише тијело ГСС-а. Збор се састаје најмање једном годишње, а сазива га начелник ГСС-а.

Збор чине сви начелници станица ГСС и чланови збора које овласте начелници станица ГСС-а. Збор је стручан скуп Горских спасилаца, на којем се разматрају организацијона, стручна, образовна и друга питања везана за рад ГСС-а, а збор може имати и свечани карактер.

Збор разматра и усваја изјештаје, планове и приједлоге начелништва, доноси приједлоге пословника, усваја и предлаже финансијски план, расправља и усваја извјештај о раду начелништва, предлаже и разматра рад станица ГСС-а и начелништва.

Број чланова збора из појединих станица одређује се по правилу: на сваких 5 спасилаца у станици по 1 члан, преко 5 спасилаца- 2 члана збора(5 спасилаца - 1 члан збора; 6 спасилаца-2 члана ;11-3, 16-4, итд.). На овај број се додају начелници станица који су именованем, чланови збора;

Збором пресједава начелник ГСС-а.

НАЧЕЛНИК ГСС-а

Члан 15.

Начелник ГСС-а непосредно руководи радом ГСС-а, а има наредбодавну функцију у оквиру овлаштења која су му дата статутом савеза, правилницима, одлукама и другим актима савеза и ГСС-а.

Начелник ГСС-а мора да има звање спасиоца и више.

Члан 16.

Начелника ГСС-а именује управни одбор ПСРС, на приједлог станица. Управни одбор савеза бира начелника од начелништва ГСС-а које изабере збор. Мандат начелника је 4 године, са могућношћу поновног избора.

Начелник ГСС-а може бити разрјешен дужности и прије истека мандата:

- На лични захтјев,
- У случају немогућности обављања функције,
- У случају непровођења одлука збора и скупштине ПСРС,
- У случају кршења статута ПСРС и правилника ГСС-а.

Коначну одлуку доноси Управни одбор савеза.

ДУЖНОСТИ НАЧЕЛНИКА ГСС-а

Члан 17.

- Да извршава одлуке и закључке скупштине ПСРС, управног одбора ПСРС и збора ГСС -а;
- Врховни је наредбодавац у акцијама које предузима и организује ГСС ПСРС;
- Води бригу о опремљености и обучености ГСС ПСРС;
- Обуставља све одлуке и закључке за које сматра да нису у складу са овим правилником и другим прописима и враћа их на поновно разматрање, по потреби о томе подноси извјештај ПСРС;
- Врши и остале послове који су предвиђени овим правилником и другим прописима.

Члан 18.

Начелник ГСС-а одговоран је за свој рад и резултате рада, збору ГСС-а и управном одбору ПСРС и о томе подноси извјештај.

Начелник ГСС-а је члан и предсједник начелништва.

Начелник ГСС-а заступа службу на свим мјестима у циљу унапређења ГСС-а.

Начелник може да доноси самостално одлуке у име начелништва, ако се исто, из било ког разлога не може састати. На првом састанку, начелништво се одређује по овој одлуци.

НАЧЕЛНИШТВО ГСС-а

Члан 19.

Начелништво чини начелник ГСС-а и начелници станица. Начелници станица Волујак и Козара су уједно и замјеници начелника ГСС-а. Број чланова начелништва ће се повећавати како се повећавао број станица ГСС-а.

Члан 20.

Начелник ГСС-а, уједно, може да буде и начелник станице ГСС-а. У том случају за члана начелништва поставља се замјеник начелника станице или друга особа коју одреди станица.

Члан 21.

Начелништво је стручно и извршно тијело ГСС-а за остваривање специјализованих задатака у својој надлежности начелништва:

- Певезује, усклађује и усмјерава рад станица ГСС;
- Активира станице и надзире њихов рад;
- Организује и спроводи обуке ГСС-а;
- Доноси одлуку о оснивању и престанку рада станица на основу правилника;
- Израђује приједлог финансијског плана и подноси га збору на усвајање;
- Расписује и организује полагање испита за звања у складу са овим правилником;
- На основу извјештаја, верификује обуке које изводе станице ГСС-а и на основу тога Управни одбор савеза додјељује звања;
- Предлаже збору чланове за додјелу признања;
- На основу извјештаја станица процјењује активност станица и њихових чланова и на основу тог увида даје лиценцу за рад;
- Брине за стручно васпитање и усавршавање чланства и организује вјежбе;
- Брине да су све станице опремљене и спремне за акцију;
- Води евиденцију о незгодама, гдје је учествовала ГСС;
- Издаје стручне материјале;
- Брине о сарадњи са другим савезима ГСС-а и организацијама;
- Обавља и друге потребне активности.

Члан 22.

Начелништво одржава састанке на којим мора присуствовати више од половине чланова и о њима се води записник. Одлуке и закључке доноси гласањем већине.

Члан 23.

Начелништво у свом раду може користити и услуге других стручњака битних за рад ГСС-а.

Члан 24.

Начелништво о свим питањима одлучује усаглашавањем на састанцима, руководи се смјерницама збора.

Члан 25.

Уколико члан начелништва одступи или на други начин престане са радом у начелништву или буде изабран за начелника ГСС-а, други члан ког предложи станица, а који је из исте станице као и претходни члан, а уз сагласност начелника ГСС-а укључује се у рад начелништва.

Члан 26.

Ако се начелништву искаже неповјерење од стране збора или станица или им истекне мандат, бира се друго начелништво. Они губе овлаштења, али им дужности спасиоца остају исте. У том случају станице, предлажу начелнике – своје представнике. Приједлоге усваја Управни одбор савеза. У случају одбијања Управног одбора, станица предлаже другог спасиоца за начелника станице.

Члан 27.

Чланови начелништва се бирају на мандат у трајању од 4 године са могућношћу новог избора.

Члан 28.

Станица ГСС-а организационо је подређена начелништву, те је дужна редовно достављати извјештај о раду и акцијама спашавања, као и тражене податке. Станица ГСС-а је дужна достављати извјештај по завршетку акције, а најкасније 7 дана од завршетка акције.

СТАНИЦА ГСС

Члан 29.

Основне оперативне јединице ГСС-а су станице. Оне се организују по територијалном принципу. На истој територији не може бити више од једне станице ГСС. Станице ГСС-а сарађују међусобно, оне су у свом раду и испуњавању спасилачких дужности самосталне, али морају дјеловати у тјесној вези са планинарским организацијама.

Члан 30.

Све станице ГСС-а су једна служба и дјелују у саставу Горске службе спасавања Планинарског савеза Републике Српске.

Члан 31.

Станица ГСС-а је по правилу административно везана за једну планинарску организацију (клуб или друштво) чије је сједиште на подручју територијалног дјеловања станице.

Члан 32.

Станицу ГСС-а у оквиру планинарске организације и за подручје дјеловања више друштава, оснива и распушта начелништво ГСС-а. Ако је станица на подручју више организација, онда се споразумно може одредити друштво за које је станица везана. Ако се управни одбор планинарске организације не слаже са оснивањем или распуштањем станице, коначну одлуку има начелник и начелништво ГС-а.

Члан 33.

Станице су у саставу матичне планинарске организације, тако да сви органи, као што су управни одбор, наџорни одбор и суд части, су уједно и органи станице ГСС-а.

Члан 34.

Станица има начелника који руководи радом станице, замјеника начелника и начелништво станице, које чине сви спасиоци те станице. Начелник станице би најмање требао да буде и члан управног одбора планинарске организације.

Члан 35.

Одлуку о оснивању станице доноси начелник и начелништво ГСС-а, а на приједлог планинарске организације или збора.

Да би се основала станица ГСС мора да испуњава следеће услове:

- Мора да има најмање 5 обучених сертификованих спасилаца;
- Одлуку начелништва ГСС-а да на том подручју постоји потреба за оснивањем станице ГСС-а;
- Мора да има најмање 5 личних комплета за спашавање;
- Да има осталу потребну опрему за спашавање.

Члан 36.

Чланови станице могу да буду планинари из других планинарских организација, обично су ти чланови укључени у рад испостава ГСС-а и обавјештајних тачака. Спасиоц може да буде члан само једне станице у Републици Српској, а може их мијењати, у зависности од потребе, крајем календарске године, одлуком начелника.

Члан 37.

Станице својом одлуком уз сагласност начелника ГСС-а могу да организују испоставе и обавјештајне тачке.

Члан 38.

Станица ГСС-а је дужна да:

- Спречава несреће у планинама: својим учешћем у акцијама, образовним дјелатностима и поступцима, упозорењима и пропагандним материјалом;
- Саставља и води спасилачке екипе и експедиције;
- У случају теже несреће одмах обавјестити начелника ГСС-а и захтјевати помоћ друге станице ГСС-а, која може да пружи најефикаснију и најбржу помоћ (најближе, технички најопремљеније и најобученије);
- У оквиру спасилачке акције по њеном завршетку, а најкасније за 7 дана, предати извјештај начелништву ГСС-у о начину, току и исходу спашавања;
- Брине да је станица опремљена свом опремом и санитарским материјалом за спасавање, да је она добро чувана и увјек спремна за акцију, да се употребљава искључиво за спасилачке акције и образовање кадрова и да се о њој води евиденција о броју и стању;
- Брине да је опрема употребљавана у акцији, прегледана, допуњена и враћена на мјесто са извјештајем о трошку;
- Надгледа на свом подручју планинарске стазе и објекте испоставе и обавјештајне тачке. О оштећењима на планинарској стази одмах обавјештава Службу за планине и планинарске стазе у савезу.

Члан 39.

Начелник станице има наредбодавну функцију, мора бити у рангу спасиоца и вишем, а за свој рад одговара чланству Станице, начелништву ГСС-а, начелнику и збору делегата.

Начелника и његовог замјеника бирају чланови станице на једној од скупштина планинарске организације. За ове функције постоји могућност поновног избора. Мандат траје 4 године.

Члан 40.

Поред чланова станице у акцијама спашавања могу учествовати и друге особе, на позив и одобрење вође акције спасавања. Те особе имају иста права и обавезе као и чланови станица док траје акција спасавања.

Члан 41.

Станица ГСС-а и њено руководство ради у складу са овим правилником, смјерницама и упутствима начелника и начелништва ГСС-а, те статутом савеза и одредбама закона Републике Српске које се односе на дјелатност спашавања људских живота у неприступачним планинским пређелима.

ИСПОСТАВЕ ГСС

Члан 42.

Станице ГСС-а могу оснивати једну или више територијално дислоцираних испостава ГСС-а , а уз сагласност начелника ГСС ПСРС.

Члан 43.

Испоставе ГСС-а се оснивају на мјестима гдје на темељу процјене опасности, постоји потреба за дјеловањем исте.

Члан 44.

Испостава ГСС-а мора имати свог вођу којег поставља матична станица ГСС. Вођа испостава мора бити спасилац и више.

Члан 45.

Испостава ГСС-а мора задовољити сљедеће услове:

- Опрему и способност за оперативно дјеловање;
- Најмање три спасиоца са положеним испитом;
- Три комплета опреме за спашавање;
- Минимално 5 и више сарадника;
- Сарадници су планинари који немају положен испит за спасиоца, пунољетни су и желе добровољно обављати поједине помоћне послове и мање сложене послове у току акције спашавања. О сарадницима вођа испостава води евиденцију и прати њихов рад, те се за њих могу организовати поједини облици обуке.

Чланови испостава ГСС-а воде се као чланови матичне станице, те не дјелују самостално, већ у саставу матичне станице ГСС-а и њихов су саставни дио.

Члан 46.

Испоставе које су формиране у саставу друге организације могу да постану станица ГСС, када за то постоје оправдани разлози на одређеном терену. Тада испостава треба да испуни све услове које има станица ГСС. Услови су прописани овим правилником.

ОБАВЈЕШТАЈНА ТАЧКА ГСС

Члан 47.

Станица ГСС-а оснива по потреби обавјештајну тачку уз сагласност начелништва и начелника ГСС-а. Обавјештајне тачке се оснивају ради што бржег, лакшег и ефикаснијег дјеловања код примања позива о несрећи у планини и другим неприступачним теренима.

Члан 48.

Број и распоред обавјештајних тачака одређује станица ГСС уз сагласност начелника и начелништва ГСС-а, а на темељу стварне потребе. Број обавјештајних тачака није ограничен.

Члан 49.

Обавјештајна тачка обавезно је означена знаком за обавјештајну тачку. Знак је жуте боје, димензија 25x35cm, на којој се налази знак ГСС-а, промјера 15cm, а испод знака натпис „ОБАВЈЕШТАЈНА ТАЧКА“.

Члан 50.

Радам обавјештајне тачке управља обавјештајац који је планинар или је прошао обуку за спасиоца.

Обавјештавања врше сва Планинарска друштва, сви планинарски домови и запосленици националних паркова.

Обавјештајци морају бити:

- упозанти са овим правилником, као и са радом ГСС ПСРС
- бити обучени за обавјештавање најближе станице или испоставе.

Члан 51.

Обавјештајна тачка мора имати способност и могућност на вријеме обавјестити најближу станицу или испоставу о несрећи. Обавјештајац који је прошао обуку за спасиоца покренуће акцију спашавања, допринијети у самој акцији спашавања првенствено познавањем терена и подручја на којем обавјештајна тачка дјелује.

Члан 52.

Обавјештајна тачка мора бити опремљена комплетом за пружање прве помоћи, те са могућностима и опремом за спашавање.

Рад на обавјештајним тачкама је добровољан.

Члан 53.

Станице које постоје на територији Републике Српске. Могу да се учлане у ГСС-а под сљедећим условима:

- да се учлане у Планинарски савез Републике Српске.
- да свој статут и правилнике ускладе са статутом савеза и правилницима.

Станице које испуне ове услове постају равноправне станице ГСС –а и за њих важе прописана правила као и за све остале станице.

ЧЛАНСТВО У ГСС-у

Члан 54.

Кандидати за ГСС су:

- сви планинари који су држављани Републике Српске, а старији од 18 година,
- планинари који се истичу својом активношћу, способношћу рада у тиму, искуством постигнутим резултатима и перспективношћу,
- моралне и одговорне особе мотивисане за помагање људима,
- особе тјелесно и душевно здраве, без тјелесних мана које их могу ометати у извршењу циљева и задатака ГСС,
- личности психофизички стабилне и кондиционо спремне, које су савладале основе планинарства и оријентације у простору и природи,
- личности које су добровољно одређени да ће своје вријеме бесплатно посветити спашавању људских живота и имовине.

Члан 55.

Када ГСС објави конкурс за пријем нових кандидата на одређеном простору или за читаву територију Републике Српске, предсједници планинарских организација код којих нису оформљене станице ГСС-а, врше одабир кандидата за ГСС, приликом чега воде рачуна да кандидати испуњавају услове из чл. 54 овог правилника.

Планинарске организације гдје су формиране станице ГСС-а, пријем кандидата врше тако што кандидата препоруче најмање 2 спасиоца из те станице, водећи се условима из чл. 54 овог правилника и за њега гласа најмање једна половина чланова те станице.

Члан 56.

Кандидат прилаже документацију:

- препоруку планинарске организације или станице ГСС
- потврду о љекарском прегледу
- биографију
- изјаву о добровољном пристанку

По испуњеним условима кандидат постаје спасилац приправник.

Члан 57.

Чланство се доказује овјереном картицом ГСС-а, чији изглед, садржај и начин издавања утврђује начелништво ГСС-а.

Члан 58.

Дужности чланова ГСС-а произилазе из циљева и задатака. Сви чланови морају да се одазову позиву начелника ГСС-у, начелнику станице ГСС за учешће у акцијама, раду ГСС-а, као и непосредном позиву за помоћ.

Члан 59.

Сви чланови ГСС-а припадају истој служби, а своје активности проводе кроз станице ГСС-а. Остварена звања вриједје за читаву службу. Сви чланови ГСС-а имају чланску књижицу, коју им искључиво издаје ГСС-а.

ЗВАЊА И НАЧИН ЊИХОВОГ СТИЦАЊА

Члан 60.

Звања у ГСС-а су:

- Горски спасилац приправник
- Горски спасилац
- Горски спасилац одређених специјалности:
 - спасилац на уређеним и неуређеним скијашким стазама
 - спасилац из лавина
 - спелеоспасилац
 - спасилац у стијени
 - спасилац на Via Ferratama
- Горски спасилац инструктор
- почасни члан.

ГОРСКИ СПАСИЛАЦ ПРИПРАВНИК

Члан 61.

Приправници ГСС-а су планинари учлањени у станицу ГСС, који још нису положили испит за спасиоца.

За вријеме приправничког стажа, станица приправнику осигурава ментора или више њих, који су дужни пратити и надгледати његов стручни напредак.

Приправници активно учествују:

- у раду станице
- у потрагама

- у мање сложеним акцијама спашавања
- у свим облицима обуке
- на састанцима и може да даје примједбе и приједлоге, али без права гласа
- у раду планинарске организације и ПСРС
- припремају се за завршни испит
- по препоруци начелника станице учествује на обукама које организује ГСС.

Након завршених обука из области:

- планинарства и оријентације
- медицине
- технике:
 - о технике спашавања
 - о основне алпинистичке, зимске или љетне обуке
 - о основне спелеолошке обуке

По завршетку цјелокупног стажирања које траје 2 године, а на приједлог начелника станице приступа полагању испита за спасиоца.

Испит се састоји из области из којих је приправник завршио обуке, оцјене рада у станици и обавезног кондиционог тестирања.

Испит се састоји из усменог и практичног дијела.

Испит организује, заказује и спроводи начелништво ГСС-а.

Испит се може највише 2 пута полагати.

Након положеног испита приправник се промовише у **спасиоца, те прима чланску картицу и значку.**

Члан 62.

Редовни чланови морају испуњавати услове из чл. 54 овог правилника, те владати општим знањем и вјештинама за кретање у планини и другим неприступачним теренима, да посједују посебна стручна знања потребна за обављање задатака Горског спашавања по свим временским условима и на свим теренима, да су упознати са овим правилником и другим прописима и да су их спремни проводити.

Редовне чланове чине спасиоци, спасиоци специјалности и инструктори Горског спашавања, који се бирају, школују и стичу звања у складу са овим правилником, програмом школовања и другим прописима.

Редовни чланови који из доказаних здравствених или других објективних разлога не могу да учествују у сложеним акцијама, задужују се дужностима које могу да обављају у станици.

ГОРСКИ СПАСИЛАЦ

Члан 63.

Горски спасилац је спасилац који је био спасилац приправник 2 године и положио испит за Горског спасиоца, те као такав припада редовном чланству ГСС-а.

Горски спасилац у трајању од 2 године мора да прође обуку:

- зимски курс из алпског спасавања
- љетни курс из алпског спасавања
- курс из спелеоспавања

Горски спасилац, на прједлог начелника станице и оцјене о раду у станици, приступа полагању испита који је свеобухватан и који има: писмени и усмени дио, те практични дио из свих области за које је обучаван и обавезну физичку провјеру.

Горски спасилац који положи испит стиче права за већа звања, Горски спасац специјалности.

ГОРСКИ СПАСИЛАЦ ОДРЕЂЕНИХ СПЕЦИЈАЛНОСТИ

Члан 64.

Горски спасилац специјалности је Горски спасилац који је непрекидно провео 4 године у раду станице и ГСС-а.

На приједлог начелника станице и сагласност начелника ГСС-а Горски спасилац приступа обуци за Горског спасиоца специјалности и пролази обуку специјалности.

Специјалности су:

- спасилац на уређеним и неуређеним скијашким стазама, за ово звање спасилац мора да положи испит из скијања и испит спашавања са жичара. Спасилац би требао да буде активни скијаш;
- спасилац из лавина, за ово звање мора да се прође обука спашавања из лавина и спасилац би требао да буде турно скијаш;
- спелеоспасилац, за ово звање мора да се прође специјална обука из спелеологије и спелеоспасилац осим планинарења би требао да буде и члан спелео клуба и активно учествује у његовом раду;
- спасилац у стијени, за ово звање мора да се прође специјална обука из алпинизма, како зимска тако и љетна, пожељно би било да се спасилац осим планинарења бави и алпинизмом и да је члан Алпинистичког одсјека;
- спасилац на Via Ferrata-ма, овај спасилац мора да прође обуку спашавања на Via Ferrat-i и да буде члан неког од клубова алпинизма или пењања.

Након што прође обуку из специјалности, спасилац приступа темељном полагању испита, а након положеног испита промовише се у Горског спасиоца специјалности.

ГОРСКИ СПАСИЛАЦ ИНСТРУКТОР

Члан 65.

Инструктор може постати Горски спасилац који испуњава следеће услове:

- прједлог начелника станице или прједлог два инструктора или сагласност властите станице;
- одобрења начелника ГСС-а;
- да је провео у звању спасиоца најмање 2 године;
- да није имао прекида у свом цјелокупном раду у ГСС-у;
- да има изражене организационе и педагошке способности;
- да је у досадашњем раду оцењен позитивно;
- да учествује у акцијама спашавања;
- да је учествовао на извођењу вјежби;
- да је учествовао у извођењу курсева;
- да похађа курс за инструктора ГСС, који организује ГСС-а;
- да положи испит који организује ГСС;
- да је активан планинар

Процес стицања звања инструктора не може бити краћи од годину дана.

Члан 66.

Дужности инструктора ГСС су:

- да по одобрењу начелништва ГСС, на територији матичне станице, организује и руководи вјежбама и курсевима, семинарима и стручним предавањима;
- да учествује на зборовима, семинарима и предавањима које за инструкторе организује начелништво;
- да се стално оспособљава и одржава ниво стручног знања, упознаје са новинама из области ГСС и цјелокупног планинарства;
- да обнавља лиценцу за рад једном у 3 године.

Критеријум полагања за сваку годину посебно одређује начелништво ГСС.

Члан 67.

Инструктор специјалности је инструктор који се определио за само једну специјалност.

Члан 68.

Инструктор који у свом раду неуредно преноси стечено знање или не испуњава преузете или наложене обавезе, губи звање инструктора без права на поновну промоцију. О томе одлуку доноси начелник и начелништво ГСС.

ПОЧАСНИ ЧЛАН

Члан 69.

Почасни члан постаје члан са звањем спасилац и више, који је 15 година дјеловао у оквиру ГСС и у току свога рада имао посебне заслуге за развој ГСС и да је носилац почасног знака ГСС.

Изузетно, почасни члан ГСС може постати и спасилац који је активно дјеловао најмање 10 година, а постаје трајно неспособан за обављање спасилачких задатака.

Приједлог за додјелу звања „почасни члан“ даје матична станица ГСС, начелништво провјерава оправданост, а звање додјељује збор делегата, а уручује се на скупштини ПС РС.

Сва звања у ГСС-у на приједлог начелништва доноси Управни одбор савеза.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЧЛАНОВА

Члан 70.

Дужности чланова:

- бити активни планинар;
- одржавати своје способности и вјештине потребне за обављање Горског спашавања;
- бити активан у раду станица;
- обављати задатке и активности предвиђене овим правилником и статутом ПСРС;
- спремно и у сваком тренутку одазвати се позиву за помоћ;
- стално радити на усавршавању својих психо-физичких способности, знања и вјештина потребних за спашавања;
- извршавати провјерене задатке и послове;
- пристати на провјеру здравственог стања путем љекарског прегледа;
- чувати имовину ГСС-а;
- штитити углед савеза и ГСС-а;
- штитити углед чланова ГСС-а;
- испуњавати потребне услове за продужење лиценце;

- у планини носити знак ГСС на видном мјесту;
- учествовати у раду органа у које је изабран.

Права чланова:

- бирати и бити биран у органе ГСС-а;
- бирати и бити биран у органе станице ГСС-а;
- бирати и бити биран у органе савеза;
- учествовати у доношењу одлука;
- користити повластице које им омогућава ГСС и ПСРС;
- примати надокнаду од осигурања у случају несреће током спасилачке акције.

Чланови који не учествују у раду станице и ГСС дуже од 10 мјесеци, сматрају се неактивним. Уколико се не активирају након упозорења бришу се из чланства ГСС.

Члан 71.

Чланови ГСС који учествују у интервенцијама спашавања живота или отклањања, односно спречавања опасности које непосредно угрожавају живот или имовину, као и за вријеме обуке коју организује ГСС, остварују права из:

- обавезног здравственог осигурања за случај озљеде на раду и професионалне болести у складу са прописима из обавезног здравственог осигурања, уговор о осигурању припадника ГСС од посљедица несретног случаја.

Члан 72.

Сви чланови ГСС-а обавезни су да овјеравају лиценцу за рад, према свом звању. Уколико немају овјерену лиценцу за рад за текућу годину, прелазе у резервни састав. При томе губе сва права чланова, док им дужности остају исте. При полагању и обезбеђењу лиценце, поново се враћају у чланство. Спасиоци морају бити организацијски, стручно и психо-физички спремни за извршење свих задатака, када настану околности које члановима онемогућавају испуњење обавеза из овог правилника. Чланови задржавају стечена звања, али прелазе у резервни састав, с које се враћају по престанку околности које су их спречавале у обављању спасилачке активности.

План и програм полагања – продужења лиценце одређује начелништво сваке године посебно.

Члан 73.

За најмање 12 година непрекидног и узорног рада у ГСС, члан ГСС прима на прједлог начелништва почасни знак ГСС-а.

Почасни знак додјељује збор, а члану се уручује на скупштини ПСРС.

Члан 74.

Чланство у ГСС-у престаје:

- добровољним изласком;
- брисањем из чланства усљед неактивности, уколико члан ГСС нема лиценцу за рад непрекидно у трајању од 4 године;
- за случај губитка било којег од услова из овог правилника;
- за случај повреде овог правилника;
- за случај смрти члана.

Одлуку за искључење доноси начелништво ГСС-а самоиницијативно или на основу захтјева станице ГСС-а. Жалба на одлуку начелништва се може упутити на збор ГСС-а.

Спасиоци којим престане својство члана ГСС-а не смију јавно носити, нити се исказивати значком и књижицом ГСС ПСРС.

Члан 75.

За дисциплинске и друге прекршаје, које су извршили или се оправдано сумња да су их извршили чланови ГСС, а ти прекршаји повлаче казну искључења из чланства ГСС, станица којој прекршиоци припадају дужна је у року од 7 дана да обавјести начелништво ГСС-а, а начелништво у року 7 дана донесе одлуку.

На одлуку начелништва прекршилац има право жалбе збору.

У специфичним случајевима прекршај може да се третира и по члановима казненог закона Републике Српске, о чему се води посебан поступак о кривичној одговорности о осталим прекршајима и мјерама које се за њих изричу, одлучује станица ГСС којој припада.

Члан 76.

Сваки члан ГСС-а мора се по доласку у планински масив јавити обавјештајцу на обавјештајној тачки, домару планинарског дома или члану станице ГСС на чијој се територији налази заједно са подацима о правцу кретања и времену задржавања.

ДЈЕЛОВАЊЕ ЧЛАНОВА ГСС-а У ДРУГИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Члан 77.

Знања и способности стечена обуком и дјеловањем у ГСС-у, спасилац не смије без сагласности ГСС-а употребити како би за себе прибавио финансијску корист од неког правног посла са трећим лицем.

Члан 78.

Чланови ГСС-а могу бити чланови и у другим друштвима и организацијама уколико учешће у њима није на штету ГСС-у.

Члан 79.

Чланови ГСС не смију самоинцијативно обављати обуку и школовање других служби, друштава и трећих особа без одобрења ГСС-а.

У случају да члан ГСС који врши одређену едукацију, за исту добије финансијску надокнаду од стране ГСС-а, не смије потраживати исто од треће стране којој проводи и организује обуку.

ОДНОСИ МЕЂУ ЧЛАНОВИМА

Члан 80.

У ГСС односи међу члановима заснивају се на повјерењу, одговорности и стручности.

ГСС уз демократски начин избора и учествовања у одлучивању, има и јасну линију одлучивања и командовања, како код акција спашавања тако и код других задатака гдје је потребна организација надређености.

Циљ такве линије руковођења и командовања је правилно и правовремено доношење одлука уз јасну линију одговорности.

Складно наведеном, овлаштења за издавање задатака дефинишу се висином одговорности која се предузима за цјелину или дио цјелине.

Чланови ГСС са вишим степеном компетенција и знања у ГСС-у непосредним односима има већу одговорност, па је према наведеном у стручном смислу планинар подређен приправнику, приправник спасиоцу, спасилац спасиоцу специјалности, спасоц специјалности инструктору.

Члан ГСС-а мора показати одговорност према властитој сигурности и сигурности осталих припадника службе, те трећим особама. Код акције трагања и спашавања сви заједно морају извршавати наређења вође акције. Наређења морају бити у складу са могућностима чланова, реална и усмјерена на извршење акције, те при том не смију угрожавати личну сигурност и сигурност повријеђеног.

Члан ГСС-а мора извршити наређење у потпуности, осим уколико оно не угрожава његову сигурност и сигурност унесређених особа и припадника службе.

ОРГАНИЗАЦИЈА СПАСИЛАЧКЕ АКЦИЈЕ

Члан 81.

Станице ГСС позив за интервенцију добијају од:

- председника планинарске организације за то подручје;

- центра 121 за обавјештавање и узбуњивање;
- станице полиције;
- планинарских водича;
- планинара;
- других Горских служби спашавања;
- грађана Републике Српске;
- у посебним условима од цивилне заштите и штабова за ванредне ситуације.

Члан 82.

Предсједник планинарске организације на чијем терену, подручју дјеловања дође до незгоде врши личну процјену или уз помоћ члана обавјештајне тачке ако постоји на том подручју, те ако је потребно обавјештава надлежну станицу ГСС-а.

Предсједник планинарске организације или планинар, ког је он именовано, треба да припреми основне податке о догађају и проследи их вођи акције спашавања, те ангажује потребан број планинара за помоћ ГСС при самом раду на терену.

Предсједник и сви ангажовани чланови друштва дужни су да се ставе под команду вође акције спашавања и слушају његове упуте.

Уколико локално планинарска организација нерасполаже довољним бројем планинара за потребне активности, онда ће начелник ГСС или предсједник ПСРС ангажовати чланове најближег планинарске организације или све способне чланове Планинарског Савеза Републике Српске, ако је потребно.

Настале трошкове планинарима у виду горива и исхране сноси матично друштво.

Члан 83.

По пријему позива за помоћ, начелник станице ГСС или члан станице који га замјењује, врши процјену и саставља спасилачку екипу. Он бира довољан број чланова ГСС и потребну опрему.

Код великих несрећа или кад постоји потреба за учешћем великог броја спасилаца, као што су претраге терена, начелник може укључити планинаре и друге добровољце са тог подручја и шире, а који за вријеме акције имају иста права и дужности као и сви чланови ГСС.

Када је мјесто несреће лоцирано и када постоји вјероватноћа да је унесређени још жив, начелник станице мора одмах почети акцију спашавања, а по потреби затражити и помоћ хеликоптерског сервиса Републике Српске, ако је потребно.

Ако станица ГСС нема довољан број обучених спасилаца или спасилаца специјалности, тражи помоћ најближе станице ГСС која је дужна да се одмах укључи у акцију спашавања.

Спасилачка екипа је дужна пребацити унесрећеног до најближе здравствене установе, гдје се унесрећеном пружа здравствена помоћ.

Члан 84.

Начелник станице који саставља или води спасилачку екипу обавезно одлучује о свему. Спасилачка екипа може и прије почетка акције да одабере вођу спасилачке акције. Од тог тренутка сви спасиоци се морају покоравати наређењима и захтјевима вође акције и то без поговора, осим у посебним случајевима описаних у чл. 80, било да су чланови исте или друге станице ГСС или уопште нису чланови ГСС.

Вођа акције је поред спасилаца – чланова екипе одговоран и за цјелокупну организацију и ток спасилачке акције.

Вођа акције може да искључи спасиоца или другог члана из акције ако на било који начин не извршава наређења или својим понашањем и активностима угрожава сам ток извођења акције спашавања, те нарушава углед ГСС.

Члан 85.

Акцију спашавања са смртним исходом, вођа акције пријављује МУП-у и даје прједлог за обдукцију. Личну имовину унесрећеног чува спасилачка екипа до доласка полиције који преузимају имовину унесрећеног. Након увиђаја надлежног тужилаштва екипа ГСС врши транспорт до одређеног мјеста.

О свакој спасилачкој акцији (било да је успјешна, неуспјешна или је била лажна узбуна), вођа акције мора у писменој форми извјестити начелништво ГСС ПСРС у што је могућем краћем времену.

Члан 86.

Члан ГСС који је у близини или на мјесту несреће, дужан је да одмах организује спашавање и пружи прву помоћ унесрећенима. Члан ГСС који то не уради или без икаквог основа одбије сарадњу у спасилачкој акцији на било који начин и члан ГСС који се не покорава наредбама и захтјевима вође акције, предаје се дисциплинским органима.

Члан 87.

Чланови ГСС дужни су на захтјев Планинарског друштва да учествују у обезбјеђивању планинарских похода.

Број спасилаца одређује се према сложености планинарске акције и терена.

Организатор акције дужан је да обезбједи трошкове превоза и исхране чланова ГСС.

Члан 88.

ГСС ПСРС и ПСРС дужни су члановима ГСС, приликом акције спасавања да сnose све настале трошкове као што су трошкови горива, исхране и други.

Члан 89.

ПСРС и ГСС ПСРС дужни су да о свом трошку обезбједе пуну правну помоћ станицама и члановима ГСС, када се против њих води поступак везан за ГСС.

ИМОВИНА

Члан 90.

Имовину ГСС ПСРС сачињавају:

- финансијска средства;
- покретна и непокретна имовина.

Имовина ГСС ПСРС може се користити само за рад ГСС ПСРС у складу са овим правилником.

За имовину станице ГСС одговоран је начелник станице ГСС, а начелник ГСС ПСРС у оквиру савеза ГСС ПСРС. Начелници могу овластити одређене чланове ГСС да располажу овом имовином до одређених граница. Са имовином, опремом коју распоређује додјељује ГСС ПСРС на кориштење, начелник ГСС ПСРС може исту по потреби изузети и задужити другу станицу гдје се укаже већа потреба за том опремом.

Члан 91.

У случају гашења станице опрема прелази у руке Планинарске организације или друштва за које је станица била везана или руке ГСС ПСРС.

Опрема коју је доделила ГСС, враћа се ГСС-у ПСРС.

У случају престанка рада ГСС-а имовина ГСС-а прелази у власништво станица ГСС.

Члан 92.

ГСС ПСРС се финансира од:

- чланарина;
- буџета ПСРС;
- донација, добровољних прилога и поклона јавних институција, физичких и правних лица, како у новцу тако у имовини и услугама;
- државних субвенција и уговора са државом;

- од разних пројеката.

Члан 93.

ГСС ПСРС не тражи никакву накнаду од унесрећеног за свој рад. ГСС ПСРС употребљава имовину искључиво у циљу испуњавања својих циљева и задатака.

Члан 94.

Начелништво ГСС ПСРС је дужно једном годишње поднијети извјештај УО ПСРС са подацима о имовини, кориштењу имовине, приходима и расходима ГСС ПСРС и другим питањима од значаја за располагање имовином и финансијама. Контролу овог извјештаја врши надзорни одбор ПСРС.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95.

Тумачење правилника је у надлежности начелништва ГСС ПСРС и УО ПСРС.

Члан 96.

На иницијативу органа ГСС ПСРС или њених чланова ако за то постоји оправдана потреба начелништво ГСС ПСРС доноси прједлог измјена и допуна овог правилника.

Члан 97.

Чланови ГСС ПСРС који су прије доношења овог правилника имали статут приправника, стичу звање спасиоца, али су обавезни у току текуће године проћи сву обуку и положити испит за Горског спасиоца.

Члан 98.

Овај правилник ступа на снагу даном доношења.

Члан 99.

Ступањем на снагу овог правилника престају да важе сви досадашњи правилници ГСС ПСРС.

НАЧЕЛНИК ГСС ПСРС

ШУШИЋ ДАЛИБОР

ПРЕДСЈЕДНИК ПСРС

АРАМАНДА ЉУБИША

М.П.